

פנימיות

מחשבת החסידות לעולם התורה

89

תמוז
ה'תשע"ז

החושך מאיר

סיפור זה ממחיש יותר מכל את המסר הגדול של י"ב - י"ג בתמוז. דווקא במקום הכי חשוך, שם מתגלה שהחושך עצמו הופך לאור. אם במשך אלפי שנות גלות ידעו שחודש תמוז מסמל את תכלית הירידה - שהחלה בחטא העגל בי"ז בתמוז, וכלתה בחורבנות נוראיים שאת פצעייהם אנו מלקקים עד ימינו - הרי שפנימיות התורה שופכת אור חדש על משמעותו.

כאשר ניסה אהרן הכהן לדחות את העם מעשיית העגל, אמר להם "חג לה' מחר", כשבכוונתו שעד למחרת ישוב משה, ובכך יימנע המעשה הנורא. כך על פי פשוטו של מקרא; אולם מקובל בשם האר"י, שלעיתים "מחר" משמעותו לעתיד לבוא, וכך אמר להם - מחר - לעתיד לבוא - ייהפך י"ז בתמוז ליום של חג, כדברי הנביא "יהיה לבית ישראל לששון ולשמחה".

ככל שמתקרבים יותר לעידן הגאולה, נחשפים הננו לעוד מסרים מפנימיות התורה, ורואים בעינינו כיצד אפילו חודש תמוז הופך לחודש של גאולה, המסמל את החושך שעתידי כולו להפך לאור עולם. ואם בדורות עברו הייתה הבחנה זו נחלתם של חדי עין ויחידי סגולה, הרי שבדורנו גישה זו הפכה לנחלת הכלל, כדברי הרבי הרי"ץ בייחס לשחרורו: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הקדושה שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה".

לכל יהודי ניתן הכוח ביום זה להתגבר על כל הקשיים נוכח ההעלם וההסתור הנורא. כך לימד הרבי הרי"ץ בפועלו הרב לקירוב הלבבות ובפעולותיו הנועזות שנקט ללא חת. כאשר יהודי לוקח דרך זו כמודל, רואה הוא בעיניו את הסיוע מלמעלה לביטולם של כל המניעות והעיקובים למעלה מדרך הטבע, עד לביטולה של הגלות והפיכתה לגאולה השלימה. או אז נראה בבירור כיצד החושך עצמו הינו בעצם אור.

מהמהפכה הבולשביקית למהפך הגדול

המספר הגורלי שהפך חייו של יהודי מן הקצה אל הקצה
וגילה את האור הגדול החבוי בעמקי החושך

החדר בו ישב. הרבי נקב במספר החדר, והוסיף - שיהיה בו לתועלת.

לאחר זמן מה, כשגל המעצרים האכזרי נמשך בעוז, נאסר אחד החסידים על הרבצת התורה.

במאסרו ניסו לאלצו בסחיטה - למסור ולהלשין על יהודים נוספים העוסקים במלאכת הקודש. בעת שגורוהו במסדרונות האימנטיים של בית הסוהר חש שבאו מים עד נפש והגיע לאפיסת כוחותיו. בדיוק ברגע זה הבחין לפתע בדלת החדר בו ישב הרבי במאסרו, אותה זיהה לפי המספר שהתנוסס עליה - אותו המספר בו נקב הרבי.

תוך התרגשות עצומה תפס בשתי ידיו את ידית הדלת וזעק מעמקי נפשו "רבי - העלף מיר" (=רבי תעזור לי)!! הסוהרים שהבחינו בכך, נרתעו לאחוריהם מפחד שמא דבקו בו רוחות רפאים. הם הזעיקו רופא, והוא - אף הוא - נבהל ופסק לשחררו...

שנת תרפ"ז. הימים הם ימי האימה ברוסיה. השלטון הסובייטי מדכא בעוז כל פעילות שריח של דת נודף ממנה. חסידי חב"ד ברוסיה פועלים במסירות נפש של ממש כדי לשמור את הגחלת היהודית, כשעל הפעילות הגדולה מנצח רבם של ישראל הוד כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון, הנודע בכינויו הרבי הרי"ץ. ללא חת שלח הרבי שלוחים, שוחטים ומוהלים לכל עיר ועיירה שיש בה יהודים, וכן רבנים ומלמדים שיקימו חדר ללימוד תורה, בית כנסת ומקווה טהרה. לשלטונות רוסיה היה ברור שכשם שאין גוף ללא ראש, כך החסידים לא יכלו לפעול בלי הוראות רבם. הפעילות, שגדלה מיום ליום, גרמה לקבלת ההחלטה על מאסרו של הרבי.

לאחר מסכת עינויים קשה יצא הרבי הרי"ץ בחסדי שמיים לחרות ביום י"ב - י"ג תמוז. רק לאחר מאסרו נודעו הניסים הגלויים שהובילו לשחרורו של הרבי. בראש ובראשונה ניצל מגזר דין מוות, והומתק עונשו לעונש עשר שנות גלות בסיביר. עונש זה הומר אף הוא בסופו של דבר לגלות בעיר קאסטרואמא, ובדרך פלא שחרורו המלא הגיע - במקום לאחר שלוש שנים - לאחר ימים ספורים של גלות. השחרור הביא ליציאתו של הרבי מרוסיה והכשיר את דרכו להמשך מפעלו האדיר של קירוב הלבבות באירופה ובארצות הברית.

המספר שהציל

חסידים מספרים שלפני שיצא הרבי מרוסיה, ערך התוועדות לקהל הרב שבא לחסות בצלו בשמחת תורה תרפ"ח. במהלך ההתוועדות התייחס הרבי לשיבתו במאסרו, ואמר שאינו יכול לתאר את שעבר עליו תחת חמת המציק. אולם דבר אחד יכול הוא לומר - את מספר

יוצא-לאור על-ידי

מרכז איגוד תלמידי השיבות באה"ק

ת"ז 18 כפר חב"ד 6084000, טל': 03-5785302, פקס: 076-5100470

הנהלה: הרב מנחם פרלשטיין, הרב שמואל פרלשטיין

עריכה: הרב יוסף אברהם סיום - א"ל: merkazato@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

למעלה מהטבע – דווקא בטבע

וזהו גם מה שאומרים "הוי' אחד", ולא יחיד, דלכאורה שלימות יחודו של ה' הוא דווקא בתואר יחיד? אלא שיחיד פירושו שיחודו הוא רק מצד למעלה מעולמות, ואמיתית ענין אחדות הוי' הוא שהאחדות היא גם מצד העולם, וזה מודגש בתיבת "אחד" שרומז לכך שגם ה"ח" דז' רקיעים וארץ, ו"ד" רוחות השמים בטלים ל"א" דיחידו של עולם. ועל ידי הביטול, שיחודו ית' הוא בדרגת ואופן ד"יחיד" (הוי' שלמעלה מעולמות), וענין זה הוא גם מצד העולם – "אחד" (הוי' לשון מהוה), עי"ז הוא גילוי כח העצמות (שם העצם).

ולכן דקדק ה' עם דוד, כי התורה כמו שהיא מצד הרצון העצמי שלמעלה מעולמות היא כמו שם הוי' מלשון ה' הווה ויהי' כאחד שלמעלה מהעולם, ואין זה אמיתית ענין אחדות הוי'. כי אמיתית ענין אחדות ה' הוא כאשר גם מצד העולמות יהיה גילוי אלוקות, ועי"ז מתגלה העצם דתורה שלמעלה גם מחוקים – שם העצם.

ראיית אלוקות במוחש בטבע

וזהו הפירוש "הוי' לי בעוזרי", "עוזרי" הם הניצוצות המתבררים, שהם העוזרים האמיתיים של האדם, שעל ידם נמשך לו תוספת כח, וצריך שיומשך בהם גילוי שם הוי' שלמעלה מהעולם, והוא על ידי שם הוי' שלמעלה משניהם – שם העצם.

ועל זה מתפללים "ואני אראה בשונאי", היינו שגם השונאים אין לדחותם אלא לברר הניצוצות שבהם, ואזי מתבטל הרע שבהם, ועי"ז באים ל"אראה" ראייה באלוקות במוחש בענייני העולם.

וכמו שהיה אצל בעל הגאולה (שאמר מאמר זה ביום בשורת שחרורו ב"ב תמוז תרפ"ז), שגם מנגדיו, אף שנשארו במציאותם, הוכרחו (ע"י הניצוצות שבהם) לעשות כפי הכוונה, והיה גילוי אלוקות דלמעלה מהטבע – במוחש בטבע.

ומזה נמשך הכח להולכים בדרכיו, להשלים הכוונה דדירה לעצמותו ית' בתחתונים, בגאולה האמיתית והשלימה תומ"י.

(ע"פ מאמר ד"ה הוי' לי בעוזרי י"ב תמוז תשי"ז, ספה"מ מלוקט ח"ב ע' נ"ה ואילך).

ודוד שאמר "זמירות היו לי חוקיך" דווקא, לא התכוון דווקא למצוות שהם חוקים, אלא כוונתו הייתה לכל המצוות כאשר קיומם ולימודם הוא מצד ציווי וגזירת הקב"ה, דבחינה זו שייך לכתר שלמעלה מעולמות, ולכן מצד בחינה זו נרגש אצל דוד איך שכל העולמות, וכן גם הרדיפות משונאיו, אינם תופסים מקום כלל. ויתירה מזה, שעל ידי כך נמשך ענין זה גם בעולם, ושונאיו התבטלו.

ובעומק יותר, ב"חוקיך" אין הכוונה רק לעבודה שלמעלה מטעם ודעת, אלא לביטול מוחלט, כאשר הרצון במצוות אינו אפילו כדי להמשיך גילוי אור אין סוף בעולם, כי מצד בחינה זו עדיין ישנה מציאות האדם החפץ להמשיך אלוקות בעולם, אלא אך ורק כדי לקיים את הרצון העליון שלמעלה מעולמות – המצוות בעצמם, כי דווקא מצד העניין ד"חוקים", באים לשלימות ההכרה שכל העולמות בטלים אפילו לגבי דקדוק אחד של תורה.

למה נענש דוד?

לאור הנ"ל במעלת לימוד התורה של דוד המלך באופן ד"זמירות", צריך להבין מדוע דקדק עמו ה' על כך? והגם שבאופן עבודה זה, עבודת הביזורים היא בדרך דחיה וביטול העולמות, ותכלית הכוונה היא להמשיך גילוי אלוקות בעולם – דירה לו ית' בתחתונים, הרי עסק התורה באופן ד"זמירות היו לי חוקיך", הוא בתורה כמו שהיא מצד הרצון העצמי שלמעלה מעולמות, וכיצד יתכן שאופן זה יהיה שלא כפי אמיתית הכוונה?

והעניין הוא, דהנה בשם הוי' ג' פירושים: (א) מלשון מהוה – שמהוה העולמות מאין ליש – דרגא השייכת לעולמות. (ב) מלשון ה' הווה ויהי' כאחד – עבר הווה ועתיד ביחד – למעלה מהזמן ולמעלה מעולמות. (ג) שם העצם – המורה על עצמות ומהות א"ס ב"ה. והקשר בין ג' הפירושים הוא שע"י ששם הוי' שלמעלה מעולמות, נמשך בשם הוי' לשון מהוה – בתוך העולמות, הגם שבחיצוניות נראה הדבר כירידה, הרי שדווקא עי"ז מתגלה שם העצם דהוי' – גילוי העצמות, כי כידוע ההתהוות מאין ליש אפשרית דווקא בכח העצמות.

נאמר בתהילים (קית, ז): "הוי' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי". והנה משמעות לשון הפסוק היא שישנם עוזרים אחרים לאדם והם העוזרים האמיתיים, ומבקשים שגם ה' יהיה בין העוזרים, והיינו שייצטרף עמהם. והדבר אינו מובן, שהרי כל יהודי מאמין באמונה פשוטה שה' לבדו הוא העוזר והמושיע?

בנוסף לכך צריך להבין גם את הבקשה "ואני אראה בשונאי", שלכאורה הבקשה היא לראות את הנקמה בשונאים, והרי נקמנות היא מדה לא טובה, ומדוע לא יבקש האדם שיהפכו שונאיו לטוב ו"יתמו חטאים" ולא חוטאים? וכפי שראינו בהנהגת רבותינו נשיאנו, ובמיוחד בבעל הגאולה – האדמו"ר הרי"צ, שקירבו והחזירו למוטב גם את אלה שכתוב עליהם שאין להם חלק באלוקי ישראל!

זמירת התורה אצל דוד

הגמ' במסכת סוטה (לה, א) מבארת מדוע נענש דוד (במות עוזא) "מפני שקרא לדברי תורה זמירות, שנאמר: זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי".

והיינו, שבעת נדודיו של דוד שברח משאול ("מגורי" לשון מגור ופחד), היה מתענג ושמח בתורה כמו זמירות. ומבואר בחסידות, שדוד שיבח את התורה על כך שכל העולמות בטלים במציאות לגבי דקדוק אחד של תורה, כי חיות כל העולמות תלויה בדקדוק אחד של תורה, וכך פעל שכל ענייני העולם לא יתפסו אצלו מקום ויוכל להיות בשמחה.

וביאר נוסף הוא, שזמירות הוא מלשון חיתוך וכריתה, שעל ידי עסקו בתורה, נתבטלו כל אויביו.

ויש לקשר בין הפירושים, שמכיוון שחיות כל העולמות תלויה בתורה, לכן מי שמנגד לתורה אין לו חיות מלמעלה ומתבטל.

חוקים – ביטול מוחלט

והנה ידוע, שהמצוות נחלקות לג' סוגים – משפטים, עדות, וחוקים. והחלוקה אינה רק בין סוגי המצוות, אלא בכל מצוה יש בקיומה מעין שלושת סוגים אלו, כי את כל המצוות צריך לקיים גם מפני שכך הוא רצונו ית', וזהו ענין החוקים שבכל מצוה.

איך הגיע תלמיד ישיבת "חברון" לחסידות חב"ד? אילו הנחיות מפורשות קיבל מהרבי? וגם.. כמה טיפים לחינוך חסידי ♦ ראיון מיוחד עם הגה"ח הרב נפתלי רוט שליט"א רב קהילת חב"ד בקרית מטרסדורף בירושלים

הרב יספר לנו קצת על עצמו..

סיפור חיי הוא חלום טוב שהתגשם. כל חיי שאפתי לעסוק בחינוך ילדי ישראל, שאיפה שהתממשה. כבר בגיל צעיר ארגנתי את ישיבות הערב לילדי ירושלים וזכיתי ב"ה להרבה עידוד והדרכות מהרבי. אשמח לצטט קטע ממכתב מיוחד: "ואשרי חלקו שהשגחה העליונה העמידתו על חלק היפה, חינוך המקרב לב בני" לאביהם שבשמים, אשר גודל השכר אין די באר".

המעניין הוא שאת פעילותי החינוכית התחלתי כבר בגיל שלש ארבע. אימי ע"ה סיפרה תמיד שהייתי מעמיד כסאות בשורה ומרצה בפניהם, ולפעמים עשיתי זאת בחצר עם שורות אבנים ואומר עמם תהלים ומחנך אותם לומר תודה על כל דבר וכיו"ב.

בהמשך דרכי זכיתי לעסוק בתפקידי חינוך רבים במוסדות הקודש. אשמח להצהיר בזה שעד היום אני נהנה מכל רגע להיות עם הילדים, לתת מנסיגות לגדל תלמידים חסידיים – זרע ברח"ה.

מה הביא את הרב לחב"ד? החסר תורה בעולם הישיבות?

התקרבותי לחב"ד באה לי כמתנה ב"אתערותא דלעילא". היה זה ביום שבת קודש אחד, שעות אחה"צ, עת טיילתי עם חבר נעורים והתפרנסנו זה מזה בחידושי תורה שלמדנו במשך השבוע. לפתע שמענו ניגון נשמתי מתנגן לו מאחד הבתים, שמשך מאוד את לבי. יחדיו הלכנו בעקבות הניגון והגענו לטביבל קטן בקצה השכונה, היה זה מנין של חסידי חב"ד שהיו בשעת סעודה שלישית, ונשארנו שם לשבת ולהתבשם מהניגונים. ניגון "אך לאלוקים דומי נפשי" שמתנגן בנפשי עד היום הזה.

מכאן נסללה דרכי לחסידות ולחב"ד שבאה לי כמים קרים על נפש עייפה, אודות לאישיותו רבת המעלה של הרה"ח שמעון יעקובוביץ ע"ה, רב ומשפיע מנין חב"ד בשכונת שערי חסד בה גדלתי. הרב

יעקובוביץ קבע איתי שיעורים בחסידות ובקיאותו בנגלה ובחסידות השפיעה עלי רבות וגם תרמה לי בעבודתי החינוכית..

אכן לא חסר תורה בישיבות, אך טרם זכו אז למאור שבתורה – לימוד פנימיות התורה – המשנה את הלומד מן הקצה לקצה.

איך התקבל השינוי בעיני ההורים והסביבה?

ההורים ראו ששקידתי בתורה התחזקה, הוסמכתי לרבנות מגדולי הרבנים מהדור הקודם וכך גם בהליכות ובהנהגות, כל זה רק גרם להם גם להתקרב לחב"ד ובמשך כל השנים היו בקשרי מכתבים עם הרבי וזכו לעידודים מיוחדים מהרבי.

באשר לסביבה, למרות היותם ליטאים, כשראו את ההצלחה הגדולה בקיומה של ישיבת הערב, שלחו את בניהם ללמוד שם, ואף חיזקו אותי ונטלו חלק באירועים שקיימנו. בלטו במיוחד השתתפות ילדיהם של הרבנים הגאונים: רש"ז אורבך (שהסמיך אותי לרבנות), ר"י פלקסר, רב"ש שניאורסאהן, אדמו"ר מקאמרנא ועוד.

מה הסיבה שבמהלך ההתקרבות לא עברתם לישיבה חב"דית?

מאז התקרבותי קיבלתי הוראות והדרכות לא להתפשר בכל הקשור ללימוד החסידות וכיו"ב. להתנהג כלפי ראש הישיבה והרמ"ם – בישיבת חברון בה למדתי – בדרכי נועם ולהיות דוגמא חיה בשקידה והתמדה בלימוד הנגלה, ואכן היה לי קשר מצויין עם כולם עד סיום לימודי בישיבה.

כתשובה לשאלה, אציין שבמשך השנים בישיבה ביקשתי מהרבי כו"כ פעמים רשות לעבור לישיבה חב"דית, ובכל פעם הייתה תשובה חד משמעית, שעלי להמשיך ללמוד בישיבה בה אני לומד מכמה טעמים (מבלי לפרט הטעמים). בכל פעם חזרה ההוראה ובהדגשה, שעלי לשמש דוגמא חיה

בשקידה והתמדה ושמירת סדרי הישיבה וכו'.

מהוראות הרבי לאורך כל הדרך הבנתי שאני נמצא בישיבה בשליחות, ואכן זכיתי לארגן שיעורים בתנאי לעשרות בחורים מהישיבה. מהם שגם כתבו לרבי וזכו לקבל תשובות לשאלותיהם ועידודים רבים.

גם אחרי סיום לימודי בישיבה הורה לי הרבי לעמוד בקשרים עם הישיבה.

יש סיפור מיוחד שהרב יוכל לשתף אותנו?

ברבות השנים מוניתי לכהן כרב קהילת חב"ד בשכונת קרית מטרסדורף בירושלים. קהילה קטנה שנוסדה על ידי הרב אליעזר פרלשטיין ע"ה, שניהל אותה ביד רמה. כיום משתתפים במנין חב"ד בשבת יותר ממאתיים איש, מכל החוגים, חסידים וליטאים, המאזינים מידי שבת לשיחה של הרבי ומשתתפים בהתועדויות. פשוט מרגישים מחוברים לקהילה.

יום אחד פוגש אותי אברך הלומד בישיבת בריסק ומספר לי שבאותו שבוע חזר אחד האברכים בישיבה לחבריו על שיחת הרבי ששמע אצלנו בשבת, והתבטא שהשומעים יצאו מכליהם מתוכן השיחה ומהגאונות של הרבי. אותו אברך התחיל להגיע כמעט מדי שבת, רק כדי להאזין לשיחה של הרבי. באחד השבתות הוא ניגש אלי אותו ואמר "אין לנו מה שיש לכם".

במהלך הזמן נראו אברכים ליטאים נוספים מצטרפים למנין, הבאים לשמוע את השיחה השבועית. כיום מתהלך משפט בין התושבים – "הולכים לשמוע מתורתו של הרבי מחב"ד". מתוך יחס של כבוד והערכה לרבי בפרט ולחב"ד בכלל.

מנין חב"ד בקרית מטרסדורף הפך למרכז של הפצת המעיינות בקרב ציבור רחב מכל החוגים ללא יוצא מן הכלל..

המשך בעמ' 7

לאכול כדי להתפלל

מהו ההיתר ההלכתי לאכול לפני התפילה • האם למנהג חב"ד מוכרחים לאכול לפני התפילה או שזה רק היתר • מדוע לא הצטרף ה"חפץ חיים" למנהג החסידי • למה דווקא בדורות האחרונים לפני הגאולה התגלה שעדיף לאכול כדי להתפלל

מאת הרב יהודה לייב וייסגלס

מנהג שאין להתבייש בו

מנהג חסידי חב"ד לאכול מזונות לפני התפילה, ומפורסם הסיפור המובא בלוח היום יום (י' שבט), על סבתו של הרבי הרי"צ, אשת כ"ק אדמו"ר המהר"ש - הרבנית הצדקנית מ' רבקה, שכאשר הייתה בת שמונה עשרה חלתה, והרופא ציווה עליה לאכול פת מיד בקומה משנתה. אמנם היא לא חפצה לטעום קודם התפילה, והיתה מתפללת בהשכמה, ואחר התפילה הייתה אוכלת פת שחרית. כשנודע הדבר לחותנה - כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, אמר לה "עדיף לאכול כדי להתפלל, מאשר להתפלל כדי לאכול".

עוד מובא שם, שאדמו"ר הרשב"ב סיפר זאת לאחד החסידים ביחידות, והוסיף ואמר, שיש לעשות זאת מתוך שמחה.

ומסופר על הרבי שבחול המועד סוכות באחת השנים הראשונות, נכנס לסוכה הגדולה של 770 ואכל מזונות לפני התפילה. היה שם אחד מזקני החסידים שהיה מקפיד שלא לאכול קודם התפילה, והיה תמה. הרגיש בו הרבי ואמר: "אני עושה זאת דוקא ברבים, בכדי שממני יראו וכן יעשו כולם. אינני מתבייש במנהג חב"ד".

ההיתר לחולה

"אסרו חכמים לאכול או לשתות משעלה עמוד השחר עד שיתפלל י"ח . . . וכל האוכל ושותה ואחר כך מתפלל עליו הכתוב אומר "ואותי השלכת אחר גיוך", אל תקרא גיוך שמשמעו כל צרכי גופך, אלא גיאך לשון גאווה, אמר הקדוש ברוך הוא - לאחר שאכל ושתה זה ונתגאה קיבל עליו עול מלכות שמים". זוהי לשון אדמו"ר הזקן בשולחנו הזהב (ספ"ט ס"ה), בטעם האיסור לאכול קודם התפילה. והיינו, שאדם מקדים את הנאתו שלו לגבי תפילתו של הקב"ה.

לפי טעם זה מתיר האדמו"ר הזקן לשתות מים

קודם התפילה מפני שלא שייך בהם גאווה, וכן כל מיני אוכלים ומשקים לצורך רפואה "שאינו ברפואה משום גאווה".

וכתב מרן הבית-יוסף (ס"ד) "שהרעב והצמא הרי הם בכלל החולים", ולכן אם אינם יכולים לכוון כראוי בתפילה, מותר לאכול ולשתות אם רצו.

ועפ"ז מובן ההיתר לאכילת מזונות קודם התפילה. וכדברי כ"ק אד"ש בכמה וכמה מכתבים באגרות קודש, שדורותינו אלו הם חלופים, ומפריעה להם התענית לעבודת הש"י, ולכן מותרים לאכול קודם התפילה "ואין להחמיר בכגון דא, כיון שהחומרא מביאה לקולא בעבודת השם".

כדי להתפלל בכוונה

אמנם, כל זה הוא רק היתר, לכאורה, ולכן החמירה הרבנית רבקה על עצמה. אמנם מפתגמו של הצמח צדק למדים, שכך צריך לעשות לכתחילה - לאכול כדי להתפלל, והוא כדעת האליה רבה (סק"י) "דאף לדין [שאינו מכוונים כ"כ] אסור להתפלל בלא אכילה ושתיה [אם לא יוכל לכוון]". כלומר, שחובה על חסיד "לעבוד עבודתו ביותר טוב ובאופן נעלה", ו"אדרבה חובה ומצוה הדבר".

ומסופר שלפני נשיאותו של הרבי, היה מנהגו לחלק ביו"ט מזונות לפני התפילה, ואירע שהחסיד המפורסם ר' בערל בוימגרטן ע"ה לא רצה לאכול, ואמר לו הרבי "אם תאכל תהיה חסיד, ואם לא תאכל לא תהיה חסיד".

ומעניין לציין למובא בשו"ת יביע אומר ח"ד (או"ח סי"א ס"ז) מתשובת ה"שב יעקב": "ש"לא איירי אלא במי שאוכל דרך רעבתנות להנות גופו בהנאה יתירה ואינו צריך לכך, אבל העושה כן לרפואת גופו או לחזק גופו להתפלל בכוונה שפיר

דמי . . . וכן עשה מעשה מהרב חיים ויטאל".

ומכל מקום כתב הגר"מ שטרנבוך (תשובות והנהגות ח"א ס' ע"ג): "ומיהו כל זה לאחר שאמר ברכת התורה וברכות השחר וק"ש על תנאי, שקיבל ע"ע מלכות שמים, ואין כאן משום "אותי השלכת אחרי גיוך" שהרי מקדים קבלת עול מלכות שמים, וכן מן התורה כבר יצא בזה גם חובת תפילה". וכן הוא מנהג חב"ד שטועמים רק אחרי ברכות השחר וק"ש.

קל לברר

בשיחה בשנת תשי"ג (תורת מנחם ח"ח ע' 65) ביאר הרבי מלך המשיח את טעם המנהג ע"פ החסידות: "בימינו אלה נקל יותר העסק בעבודת הברורים . . . ולדוגמא: בדורות שלפנינו . . . רק לאחר התפילה ושיעור לימוד בתורה היו אוכלים פת שחרית. אמנם בדורות האחרונים התיירו לשתות קודם התפילה, ולאחרונה התיירו גם לאכול משהו מיני מזונות קודם התפילה . . . הטעם בפשטות הוא מצד חלישות בריאות הגוף בדורות האחרונים, אבל בפנימיות וברוחניות העניינים, הטעם הוא מפני שבירור הגשמיות נעשה קל יותר בדורות האחרונים, לפי שבני ישראל עוסקים כל הזמן בבירור הניצוצות, וכבר נתבררו ריבוי ניצוצות, ולכן גם קודם התפילה יש בכח לברר את הדבר הגשמי, אלא שזהו רק כאשר הדבר נעשה בשביל התפילה".

כידוע, התיר החפץ חיים (במשנ"ב) לשתות לפני התפילה רק תה בלי סוכר, ואת הסוכר לשים בפה. ובכל זאת מסופר, שפעם נסע ה"חפץ חיים" ברכבת וישב לידו חסיד אחד שהיה אוכל מיני מזונות קודם התפילה, ושאל אותו החפץ חיים ז"ל "מאי האי?" והשיב לו החסיד עם הפתגם הנ"ל, שעדיף לאכול בשביל להתפלל מאשר להתפלל בשביל לאכול. ואמר לו החפץ חיים: "גירעכט ביסטו, אבער איך בין שוין צו אלט צו משנה זיין" (אתה צודק, אבל אני כבר זקן מדי בשביל לשנות את הנהגתי).

(מבוסס על פ"ג מהספר ותורה יבקשו מפיהו להרש"ב וולפא)

הסוד שמאחורי איסור בשר וחלב

למנוע יניקת הקליפה מהקדושה

בזוהר ובמקורות נוספים בקבלה ובחסידות מובא טעם נוסף, שה"עייזים" הם כוחות הקליפה, והם באים לינוק מהקדושה, בדרגת המלכות של עולם האצילות, שזהו ענין "חלב אמו", ועל זה הוא הציווי "לא תבשל גדי בחלב אמו". זהו נרמז גם בכך ש"גדי" אותיות גיד, הרומז על ענין הקדושה ושמירת הברית.

יש תערובת ויש תערובת..

ספר החינוך מביא הדגש אחר באיסור זה, שישנם כמה מצוות שהתורה אסרה אותם בגלל התערובת שבהם, וכן איסור זה הוא דוקא בגלל התערובת יחד של הבשר והחלב

ועומק העניין בזה מובא בלקוטי לוי יצחק (לגאון החסיד המקובל רבי לוי יצחק) ומבואר בהרחבה על ידי (בנו) הרב, וזה תוכן הדברים:

על פי הסוד, חלב הוא בחינת חסדים, ובשר הוא בחינת גבורות. סדר הבריאה הוא באופן של התחלקות חסדים וגבורות, חסדים בפני עצמם וגבורות בפני עצמם, ואין לערבם יחד, בגלל שעל ידי זה מבלבלים סדר הבריאה, לא רק בעולם הזה, אלא בכל סדר ההשתלשלות.

אך לכאורה יוקשה, מצינו שחיבור חסד וגבורה, הוא ענין טוב ורצוי, ויש בזה מעלה נפלאה, לעשות 'שלוש' בין הפכים, וישנו אף בקדושה, כמו ענין התכללות המידות בספירת העומר?

והביאור בזה: בערוב והתכללות שני דברים ישנם (בכללות) שני אופנים: מין במינו שזהו ענין טוב ורצוי, ומין בשאינו מינו שזהו ענין בלתי רצוי.

תערובת במידות ובענייני קדושה, זהו דבר רצוי, מאחר שישנו הביטול לקב"ה, ולכן גם המידות ההפכיות אינם בניגוד אמיתי זה לזה, כיון שגם ה"חסד" וגם ה"גבורה" הם מידות אלוקיות, אשר בביטול לרצונו יתברך.

המשך בעמ' 7

התורה מתירה לאכול בשר. היא גם מתירה לשתות חלב. מדוע צירוף של שניהם יחד נהפך להיות דבר איסור? סקירה מרתקת על טעמי איסור בשר וחלב מהפשט ועד לפנימיות – בתורת החסידות

מאת הרב מאיר ערד

בשר וחלב, שכל אחד מהם הוא מותר בפני עצמו).

ואף שלכאורה מדובר על בישול לאחר מיתת הגדי, ומה שייך כאן אכזריות, הרי זהו אכזריות של נפש האדם, שמרגיל עצמו במידה של אכזריות.

להיזהר בצערו של יהודי!

ומכאן – מבאר הרבי בכמה משיחותיו – לומדים הוראה בעבודת ה':

"עד כמה יש להיזהר בכל מיני הזהירות שלא לגרום ח"ו צער ליהודי אחר. כי אם לגבי בעלי חיים הקפידה התורה כל כך על צערם, הרי כל שכן לגבי אנשים, ובמיוחד לגבי יהודים – העם הנבחר, בחרתנו מכל העמים – על אחת כמה וכמה".

ועוד מוסיף: "רואים, שמפני אכזריות כלשהי שבאכילת גדי בחלב אמו ובהנאתו, אסרה תורה לא רק "גדי בחלב אמו" בלבד, אלא אף כל בשר בחלב, ולא רק באכילה ובהנאה, אלא גם בבישול, כדי להרחיקנו ממעשים העלולים להביאנו לידי אכזריות ר"ל. מצד שני לומדים מכך, עד כמה יקרה אהבת הבריות בכלל, ואהבת ישראל – "בנים אתם לה' אלוקיכם" – על אחת כמה וכמה".

חגיגנו לא כחגם..

הרמב"ם מביא לאיסור בשם וחלב טעם נוסף, שזהו להתרחק מכל דבר שיש בו "ריח עבודה זרה", שמאחר שכך היו נוהגים בעבודה זרה ובחגיגת חגיהם, אסרה התורה זאת עלינו. וזהו הטעם שאיסור זה נאמר בתורה ביחד עם מצוות החג, להדגיש לנו שהחגים שלנו אינם כמו החגים שלהם.

מקור איסור בשר וחלב הוא בפסוקי התורה אשר נאמרו ג' פעמים "לא תבשל גדי בחלב אמו", אשר מזה דרשו חכמים שאיסור בשר וחלב הוא בבישול, אכילה והנאה.

חכמינו ז"ל גזרו גם על בשר עוף, וכן תיקנו מספר הרחקות בין בשר לחלב, כמבואר בפרטיות בשולחן ערוך.

ויש לדון ולברר בטעמי מצוה זו, אשר אף שהיא בגדר 'חוק' ו'גזירת הכתוב' שמעל השגת שכל האדם וצריך לקיימה כמובן מפני ציווי השם, אך בכל זאת כתבו המפרשים קצת טעם לדבר:

התרחקות מאכזריות

טעם אחד המוזכר במפרשים הוא לעדן את מידותיו של האדם ולהרחיק מאיתנו את מידת האכזריות.

וכך כתב הרשב"ם "דרך העיזים ללדת שני גדיים יחד, ורגילים היו לשחוט אחד מהם, ומתוך שרוב חלב בעיזים. היו רגילים לבשלו בחלב האם, ולפי ההווה דבר הכתוב, וגנאי הוא לאדם, ובליעה ורעבתנות לאכול חלב האם עם הבנים.."

ועל דרך זה כותב רבי אברהם אבן עזרא: "ואין לנו צורך לבקש מה טעם איסורו, כי נעלם מעיני הנבונים. אולי היה כי אכזריות לב הוא לבשל הגדי עם חלב אמו.. ועל דרך זה כתבו הרמב"ן ומפרשים נוספים שהוא מצד אכזריות.

וכן כותב האדמו"ר הרי"ף מליובאוויטש באחת מאגרותיו: "שעניין מצוה זו הוא להתרחק מהעידונים ותענוגים החומריים, גם בדברים המותרים מצד עצמם (כמו

גאולה בתמוז

מאת הרב ישבעם הלוי סגל
משפיע בכפר חב"ד

חייבים להבהיר לעצמנו את מה שאין ביום זה כלל.

חיים שאל ממך

יום ג' בתמוז אינו "יום הילולא" במשמעות יום פטירת הצדיק ועלייתו לגנזי מרומים (יארצייט...), כי הרבי שליט"א – מכיון שהוא מלך המשיח – לא נפטר ח"ו ולא נסתלק מגופו הקדוש בעולם הזה הגשמי, והוא חי וקיים בחיים נצחיים אף עתה, גם בגופו הגשמי.

וכדברי הבחיי עה"ת (בראשית י"א, י'): **"ומשיח בן דוד לא יהיה בו מיתה אבל הוא עתיד שיחיה לעולם וגו' עליו אמר דוד ע"ה"** (תהילים כ"א, ה'): **"חיים שאל ממך נתתה לו אורך ימים עולם ועד"**.

אפילו לגבי משה רבינו – גואל ראשון – שרק החל את תהליך הגאולה השלימה, ע"י יציאת מצרים, אמרו חז"ל (סוטה י"ג ע"ב): **"לא מת משה"**, כל שכן וק"ו הרבי מלך המשיח – גואל אחרון – "אתפשטותא דמשה" שבדורנו – דור האחרון לגלות – שהוא המשלים את תהליך הגאולה האמיתית והשלימה, שבו יבולע המוות לנצח, בוודאי שהוא חי בחיים נצחיים.

וכשיודעים מה לא קרה בג' תמוז, צריך לדעת מה כן נפעל ביום ג' תמוז?

הנה, זאת ביטא הרבי בשם "אתחלתא דגאולה".

גאולה כוללת

בפשוטם של דברים – דיבר הרבי על גאולת הוד כ"ק אדמו"ר הריי"צ זי"ע ממאסרו הקשה ויסוריו בשפלערקא שברוסיה, ובעיקר בהצלתו מגזר-דין של היפך החיים רח"ל, שזממו הרשעים.

אולם אדמו"ר הריי"צ בעצמו, הגדיר את גאולתו מהמאסר – ביום י"ב י"ג תמוז – **כפרק נכבד ועיקרי בתהליך הגאולה של עם ישראל כולו**, וכך כתב באגרת גאולתו

היום הגדול והקדוש ג' תמוז, הוא היום שבו מתחילה השלמת הגאולה האמיתית והשלימה, של כל הבריאה וההו' הקיימת, החל מהדרגות הנמוכות ביותר בעולם הגשמי, ועד הדרגות העליונות ביותר בסדר ההשתלשלות וגם מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות.

דוקא משום הנשגבות העליונה של יום קדוש זה, אין אתנו יודע עד מה, וכולם שואלים מאי ג' תמוז? מה קורה ביום זה – שלא היה כמותו ודוגמתו מאז היותנו לעם, מאז נברא העולם, מאז ראשית ההשתלשלות העולמות – במחשבה הקדומה דא"ק ומאז שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים.

אין בכוחנו הדל לענות על שאלה חובקת עולם זו, ובודאי לא במסגרת שורות עלובות אלו, אבל שומה עלינו – לפחות – לכוון את הסתכלותנו ולמקד אותה אל הכיוון האמיתי.

באם נצמד לדברי אלקים חיים שהשמיע הוד כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח בתורת החסידות – פנימיות התורה – שחשפו וגילו רבותינו נשיאי החסידות לדורותיהם, ואם נתבונן ונעמיק בהם, יש סיכוי שנצמד בכיוון הנכון.

זכאי בעצם

ג' בתמוז הוא **יום זכאי**, והיינו, שמלכתחילה בראו הקב"ה כיום סגולה מצד עצמו, גם בטרם נעשה בו נס. אח"כ הניסים שנעשו בו – "שמש בגבעון דום" ע"י יהושע בן נון, וכן ההצלה הניסית של הרבי הריי"צ זי"ע מכלאו בשפלערקא, ועד הענין הכי גדול וקדוש שעליו רמז הרבי מלך המשיח ואמר שיום זה הוא אתחלתא דגאולה, כל אלו העצימו את קדושת היום, שאז נעשה יום גדול וקדוש, כי "מגלגלין זכות ליום זכאי" (תענית כ"ט ע"א).

בטרם נעסוק בתוכן שיום זכאי זה מכיל,

הידועה – אחרי המאסר: **"לא אותי בלבד גאל ה' ממאסרי אלא גם את כל מחבבי תורה, שומרי מצוה וגם את כל אשר בשם ישראל יכונה"**.

בשלוש קטגוריות אלו – "מחבבי תורה", "שומרי מצוה", "כל אשר בשם ישראל יכונה" – כלל הרבי את כל עם ישראל, שכולם נגאלו בגאולתו, ולא עוד אלא שזהו פרק משמעותי ביותר בגאולה השלימה ע"י משיח צדקנו.

גאולתו של הרבי היתה גאולה לכלל ישראל, שהרי מאסרו לא היה מאסר אישי שלו בגלל איזה "חטא" אישי, אלא בגלל שייצג את טובת עם ישראל כולו בשמירת גחלת היהדות, ולפיכך גאולתו היא גאולת כל עם ישראל.

מתקדמים שלב

אך ביום ג' תמוז נעשה גם שלב מכריע ביותר בתהליך הגאולה האמיתית והשלימה, יותר מכל מה שהיה בשלבים שקדמו.

"גאולה" מהי?

הגאולה לא באה רק לפתור את בעיות הצרות של ישראל בגלות, כי גם אם ישראל לא היו חוטאים וממילא לא היו גולים מארצם, אלא יושבים איש תחת גפנו ותחת תאנתו ועוסקים בעבודת ה', בכל זאת היו נזקקים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

כי כמו שהגאולה ממצרים ע"י משה רבינו, לא היתה רק כדי לפדות את ישראל מעבדות ועינויים בפרך, שהרי אילו לא נצטוו יעקב ובניו לרדת למצרים – לא היו נזקקים ליציאת מצרים בניסים ונפלאות!...

אלא, מטרת הירידה למצרים והיציאה ממצרים, היתה – **מתן תורה בסיני**, וכמ"ש (שמות ג', י"ב): **"בהוציאך את העם ממצרים**

תעבדון את האלקים על ההר הזה".

פנימיות הכוונה

וכך הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו – לא נועדה רק לפדות את ישראל מיד צריהם – רשעי אומות העולם, ולחזור למצב שבו היינו בטרם גלינו מארצנו.

אלא מטרת הגאולה ע"י מלך המשיח היא להמליך את הקב"ה בעולם כולו, וכמ"ש (זכריה י"ד, ט) "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

עניין הגאולה מושרש בפנימיות הכוונה והרצון שבעצמות ומהות הקב"ה, ועוד בטרם עלה ברצונו לברוא את כל העולמות – כבר "נשתוקק" ועלה ברצונו ענין הגאולה.

וכמ"ש רבינו הזקן בתניא קדישא (פרק ל"ו): "ונודע שימות המשיח ובפרט כשיחיו המתים הם תכלית ושלמות בריאות עולם הזה שלכך נברא מתחילתו וגם כבר היה לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה..."

וכמארז"ל (ראה תנחומא נשא ט"ז. ועוד. תניא רפ"ל א'): "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים" – שהעולם התחתון הגשמי

ישמש "דירה" לעצמותו ית', והכוונה היא שתהיה דירה בתחתונים ע"י התחתונים עצמם שגם הטבע התחתון, יכנע, ישתעבד ויסייע לקיום רצון ה' – מלמטה למעלה בכח הנבראים עצמם, ולא תהיה זו הנחתה מלמעלה כפי שהיה במתן תורה ("נגלה עליהם ממה"מ וכו'") (הגדה של פסח)).

שלושה שלבים

ולפיכך, תהליך מימוש הגאולה באחרית הימים חייב להיות בשלושה שלבים:

וכמאמר המדרש (ילקוט שמעוני הושע – פרק ב' – רמז תקי"ח): "רבי ברכיה בש"ר לוי; כגואל הראשון כך גואל האחרון מה גואל הראשון נגלה להם וחזר ונכסה מהם כך גואל האחרון".

וכפירוש רש"י (דניאל י"ב, י"ב): "שעתיד משיחנו להתכסות אחר שנגלה וישוב ויתגלה".

1) התגלות המשיח.

2) התכסות המשיח.

3) ישוב ויתגלה בגאולה שלימה.

מאחר שתהליך הגאולה באחרית הימים, יהיה שהמשיח יתגלה ויתכסה וישוב להתגלות, נמצא שבשעה שהוא "מכוסה"

ונעלם, אנו קרובים להתגלות האחרונה בגאולה האמיתית והשלימה, יותר מתקופת התגלותו הראשונה.

כי בתקופת ההתגלות הראשונה – מאז שהרבי הסכים לקבל את הנשיאות והצליח להחדיר בעולם את המודעות לצורך בגאולה ולעורר רצון בעם לגאולה אמיתית ושלמה, היה זה הרבה בגלל השפעת נוכחותו הכריזמטית – המדהימה – בציבור, ולא כל כך בגלל המודעות האישית והשאיפה של כל יחיד להגאל.

ועי' ז' שהרבי מלך המשיח שליט"א "נכסה מעינינו", אעפ"י שלא נסתלק ח"ו, והריהו ממשיך לעשות בעולם ניסים ונפלאות לעם ישראל – נושאי דגל הגאולה, אבל בלי "לחץ" של "כפה עליהם הר כגיגית" (שבת פ"ח ע"א), ואדרבה, ה"כיסוי" גורם לעשיית הדירה לה' בכח הנבראים עצמם – מלמטה למעלה – כפי פנימיות הכוונה העליונה, מתוך געגועים ושאיפה אדירה לגאולה אמיתית ושלמה ביתר שאת וביתר עוז, וזו היא "אתחלתא דגאולה" אשר תביא אותנו לשלב השלישי – שישוב ויתגלה – הרבי מלך המשיח, בגאולה אמיתית ושלמה, "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

המשך מעמ' 3

מה המסר שהרב רוצה לתת לקוראים?

על הפסוק (דברים כ"ו, י"א): "ושמחת בכל הטוב" כתב ה"אור החיים" הקדוש: "ואין טוב אלא תורה, שנאמר: 'כי לקח טוב נתתי לכם', ואם היו בני האדם יודעים ומרגישים במתיקות ובעריבות טוב התורה – היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

רק דרך אחת היא להתמודד עם השפעות ותענוגות מתחרות. לתת לתלמידים להרגיש במתיקות ובעריבות טוב התורה. איך עושים את זה? ראשית, חובה על כל מחנך שיהיה לו שיעור קבוע בלימוד החסידות. תורת החסידות מלמדת אותנו איך להפוך את התורה לדבר מרגש ושמח, ואיך להתייחס אל התורה לא כאל ספר חוקים חיצוני, אלא כאל דבר שנוגע במעמקי הנפש.

שנית, הרבי הרש"ב אמר: "חסיד יוצר סביבה". כדי לשמר את החינוך הטהור בדורנו, כשהסביבה היא שלילית, יש ליצור סביבה נגדית. נדרש מהמחנך להשקיע רבות באקלים של הכיתה ולהרבות באמצעים חווייתיים. גם הצד החיצוני (האסתטי) במוסד ובכיתה תורם ליצירת סביבה חיובית. מחנך שמכין שיעור כראוי ומתחשב היטב ביכולות של תלמידיו, יצליח ליצור אווירה של סיפוק מהלימוד.

המשך מעמוד 5:

לעומת זאת, תערובת בענייני העולם הוא של מין בשאינו מינו, כיון שגדר העולם הוא "מציאות" – תוקף הישות והפירוד, וכל מידה בו היא בתוקף, ועירובם יחד מביא למחלוקת ופירוד.

(ויש בזה אופנים שונים של התכללות, אשר לכן ישנם איסורים שונים, כמו שעטנז וכלאיים וכדומה, שכל אחד מהם הוא בגדרים אחרים, ואין כאן המקום להאריך).

ומאחר שבשר וחלב מסמלים את המידות חסד וגבורה – כפי שהם בענייני העולם, חיבורים יחד הוא דבר שלילי ואסור.

על פי זה נוכל להבין את הטעם הפנימי שאברהם אבינו הגיש

למלאכים בשר וחלב, כיון שלמעלה, מצד הגילוי האור האלוקי, יכולים מידות אלו להתכלל יחד, ולכן למלאכים היה מותר תערובת זו.

מטעם זה איסור זה יהא בטל לעתיד לבוא (כפי שכותב הבחיי), מאחר שיראו בגילוי איך כל מציאות הגשם והחומר היא דבר ה', והחיבור בין המידות המסומלות בבשר וחלב – יהיה באופן של ביטול וקדושה.

מקורות: פירוש האבן עזרא לשמות כ"ג, י"ט. מורה נבוכים לרמב"ם חלק שלישי פרק מ"ח. המשך תרס"ו מאמר חג שבועות. אור התורה פרשת אחרי עמוד פ"ב. ספר הליקוטים לצמח צדק ערך בישול. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר הרי"צ (חלק ב' עמוד תקנ"א). לקוטי לוי יצחק – הערות על הזוהר פרשת משפטים. תורת מנחם שיחת תצא תשמ"ד. תורת מנחם – תפארת לוי יצחק, חלק ב', סימן ק"ה. לקוטי שיחות כרך ט"ז, פרשת משפטים, וש"ג. לקוטי שיחות כרך ו' פרשת משפטים, ופרשת תשא.

סדרת

דברי משיח

את תורתו העניפה של הרבי, ניתן לחלק לשני סוגים כלליים:

(א) "תורה שבכתב" – הכוללת את הספרים שערך בעצמו, מאמריו ושיחותיו המוגהות, אגרותיו וכו'.

(ב) "תורה שבעל פה" – הכוללת את המאמרים והשיחות (הבלתי מוגהות) שנאמרו לפני הציבור הרחב, דברים שנאמרו ליחידים ("ביחידות"), ובשנים מאוחרות יותר – בעת חלוקת השטרות לצדקה וכיו"ב) וכו'.

בסדרה זו נעשה ניסיון (ראשון מסוגו) ללקט את כל ה"תורה שבעל פה" של הרבי, ולהדפיסה בסדרה מיוחדת על פי סדר השנים – החל מהזמן הקרוב אלינו, ועד לראשית הנשיאות.

מאחורי הרעיון האדיר נמצאים חברי "המכון להפצת תורתו של משיח" שהתחילו להוציא לאור את הסדרה. עד עתה יצאו לאור 5 כרכים מתוך הסדרה, על השנים תשנ"ב ותחילת תשנ"א. מהנהלת המכון נמסר כי בעז"ה בהמשך השנים, עם סיום ההוצאה לאור של הסדרה, היא תעמוד על כ- 200 (!) כרכים.

שם הסדרה – "דברי משיח" – נבחר על פי קביעת הר"ת של שנת תשד"מ ע"י הרבי – "תהא שנת דברי משיח", וכלשונו הקדוש בשיחת ליל ערב ר"ה תשד"מ: "...וואס וועט זיין דער פירוש פון ר"ת מיט מנחם שמו, משיח צדקנו? .. (ואמר בחיוד): מ'זאל ניט אופרייצן די וועלט מיטן אופן הידוע וכו' .. ווערט דאס די ר"ת תהי שנת דברי משיח, ובמהרה בימינו ממש לערנען תורתו של משיח מפיו של משיח, ובשמחה ובטוב לבב".

[בתרגום ללה"ק: "מה יהיה הפירוש של הר"ת? של מנחם שמו, משיח צדקנו? (ואמר בחיוד): שלא יכעיסו את העולם באופן הידוע וכו' ... אז הר"ת יהיה תהי שנת דברי משיח, ובמהרה בימינו ממש ילמדו תורתו של משיח מפיו של משיח, ובשמחה ובטוב לבב".]

בכל הכרכים – שנדפסו בפורמט בהיר ומאיר עיניים – נוספו תמונות מיוחדות של הרבי בשילוב יומני התקופה.

ניתן לרכוש את הספרים אצל הנציגים האזוריים ובהפצה הראשית בארץ הקודש בטלפון: 058-535-8770.

מהקצה אל הקצה

מספר הרב יהודה פרוקל ששמע מפי בעלת המעשה:

"זה היה לפני 30 שנה. הייתי נשואה צעירה וטסתי לטיול בניו יורק. במהלך הטיול הציעה לי חברתי שנעבור בחלוקת הדולרים אצל הרבי. בזמנו הקשר שלי ליהדות היה מאוד ירוד. סירבתי בתוקף, אך היא מאוד הפצירה בי, עד שהסכמתי.

הגענו ביום ראשון ל-770, ראינו את התור הארוך וכבר התחלתי להתחרט שבאתי. פתאום – במהלך ההתקדמות שלנו – שמתי לב שהרבי מסמן לי לעקוף את התור ולגשת אליו. בתחילה הייתי בטוחה שהרבי לא מתכוון אלי, הרי אף פעם הוא לא ראה אותי.

הרבי סימן שוב.. ובפעם השלישית כבר לא הייתי יכולה להתלבט. אכן, הרבי קורא לי.

כאשר הגעתי קרוב, אמר לי הרבי בלחש: "את הרי בהריון. קשה לך לעמוד הרבה" .. תוך כדי שהוא נותן לי דולר לברכה.

הייתי בהלם מוחלט. הרי אף אחד עדיין לא ידע על כך, היות שהייתי עדיין בשלבים ראשוניים.

הרבי אף הוסיף עוד דולר באומרו: "זה בשביל הבת שתיוולד" ..

כמובן נולדה לי ב"ה בת בריאה שכיום גם היא אמא לילדים, אבל בעיקר – הרגע הזה אצל הרבי שינה לי את החיים מהקצה אל הקצה. אני ממש חייבת לרבי תודה על היראת שמיים שלי ושל כל משפחתי" ..

הקטנה היא בעיניך?

בשנת תשל"ז הגיע ראש הממשלה מר מנחם בגין ליחידות אצל הרבי.

היחידות נמשכה כמה שעות, כשבסיומה שאל בגין מרוב התרגשות: "רבי! מה תרצה שאעשה עבורך? ..?" ענה הרבי: "קיבלתי ידיעה על יהודי מצרפת שמתעתד להינשא לנוכרית ח"ו.. אתה הרי חוזר דרך צרפת, נא השתדל לבטל העניין".

"זה הכל?!" שאל בגין.

"הקטנה היא בעיניך?" ענה הרבי.

כאשר בגין הגיע לצרפת, נפגש עם אותו יהודי ואמר לו: "אתה רוצה לשתף פעולה עם הנאצים ימ"ש? הילדים לא יהיו יהודיים!" היהודי השתכנע וב"ה ביטל את הרעיון.

"ראה", אמר בגין בשובו ארצה לאחד הח"כים: "רבי כזה גדול ובקשה כל כך קטנה" ..

לזכות החיילת בצ"ה **דבורה לאה** בת **אורלי** שתחי' **תם** נולדה בכ"ט סיון ה'תשע"ז. שהוריה יזכו לגדלה לתורה, לחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה של ימות המשיח